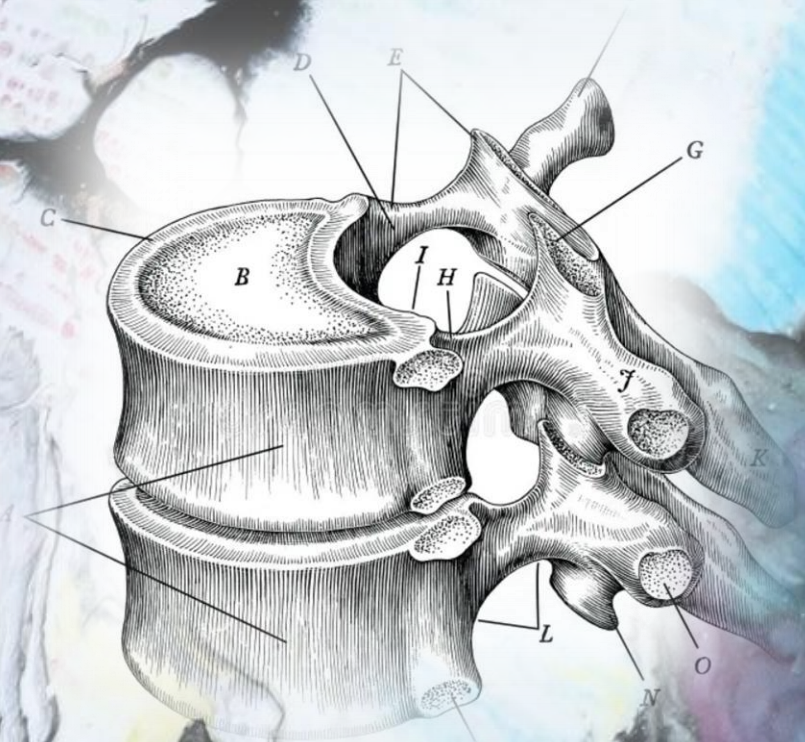

FISCHER-SZATMÁRI
TAMÁS

SZTE
IDEGSEBÉSZET

IDŐSKORI GERINCSÉRÜLÉSEK KEZELÉSÉNEK SPECIÁLIS MEGFONTOLÁSAI

FIATAL- VS. IDŐSKORI GERINCSÉRÜLÉS

Az utóbbi 30 évben megduplázódott a 65 év felettek száma!

- < 65 év -
  - 37,1 %-ban közúti baleset
  - 31,7 %-ban > 2 m magasságból történő esés
- > 65 év -
  - időskori visualis, vestibularis és proprioceptív szenzoros deficiitek
  - osteoarthritis, spondylosis -> fokozott rigiditás
  - gerinc deformitás
  - szükségesnél több gyógyszer szedésének másodlagos következményei (pl. hypotensio)
  - kognitív hanyatlás
  - neurológiai kórképek

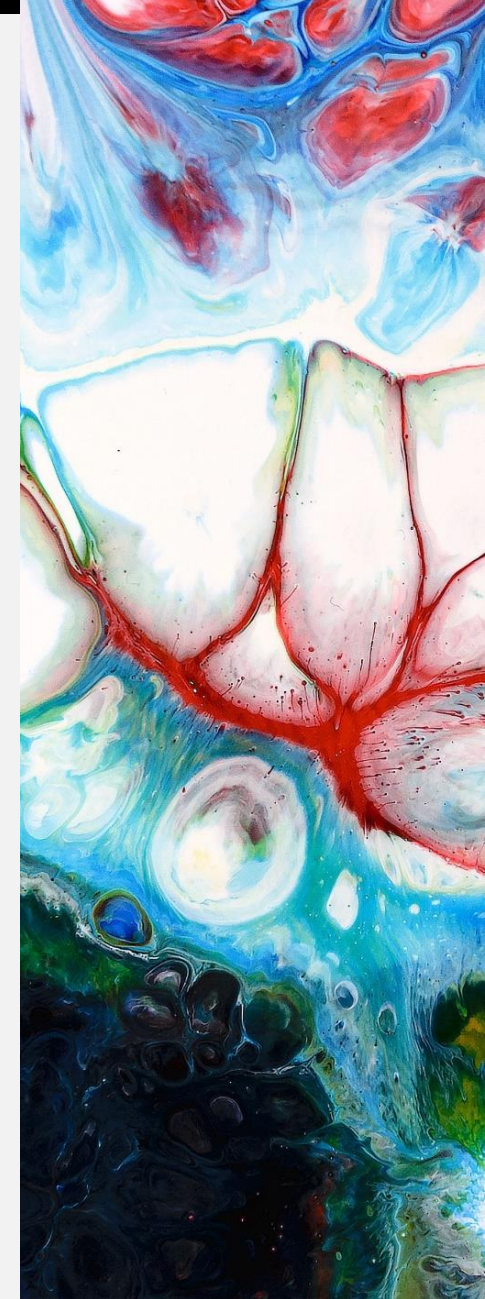
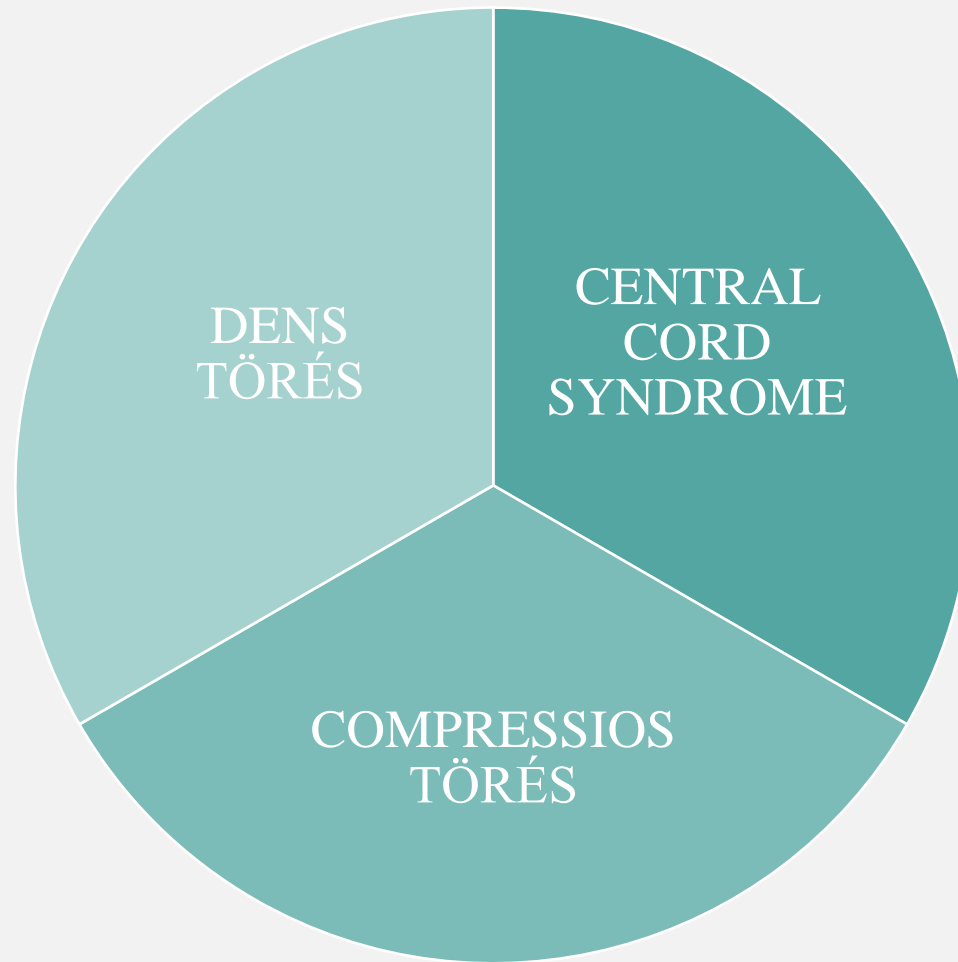

- gyakoribb sérülések már alacsony energiájú traumák esetén is
- 30 % - min. 1 esés / év
- 63,3 %-ban < 2 m magasságból történő esés
- meglévő komorbiditások okán:
  - hospitalizáció ideje ↑
  - morbiditás ↑
  - mortalitás ↑

PREVENCIÓ!
(rendszeres testmozgás,
háziorvosi kontroll,
szedett gyógyszerek
kontrollja, ...)

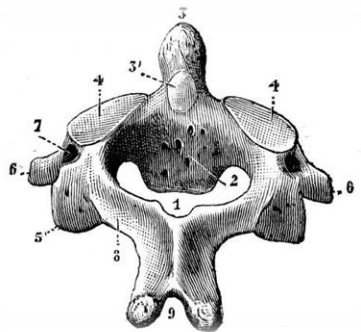

IDŐSKORRA JELLEMZŐ GERINCSÉRÜLÉSEK

DENS TÖRÉS

DENS TÖRÉS

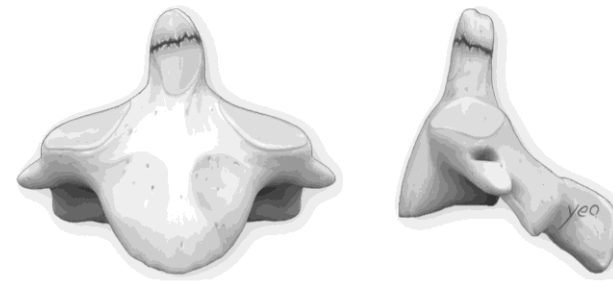
- leggyakoribb C gerinc törés 65 év felett
- utóbbi 30 évben megduplázódott az incidenciája
(3 → 6 / 100.000 fő)

- mechanizmus: hyperextensio
- leggyakoribb tünet: nyaki fájdalom
- neurológiai tünet: < 6 %

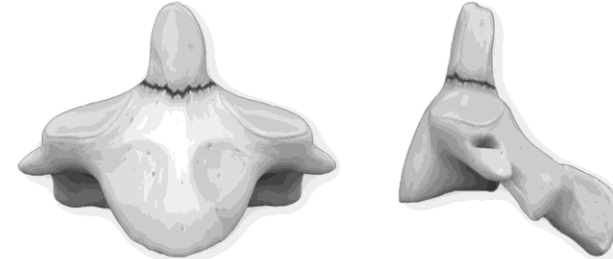
❖ Anderson és D'Alonzo + Grauer

- ❖ **I** – ritka, izolált tip törés még ritkább, ált. ligamenta alaria tapadásához köthető avulsio -> atlanto-occipitalis instabilitás, esetlegesen lig. transversum károsodás -> atlanto-axialis instabilitás
- ❖ **IIA** – haránt irányú, elmozdulás nélküli
- ❖ **IIB** – AS -> PI
- ❖ **IIC** – AI -> PS
- ❖ **III** – C.II. testére és proc. art. sup-ra terjed

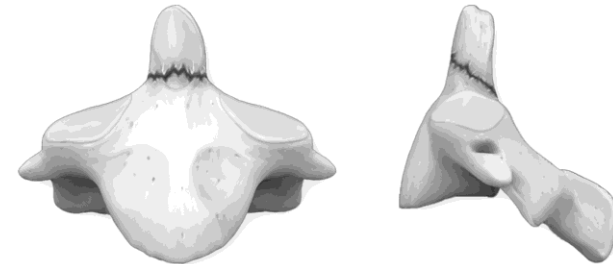
Type I

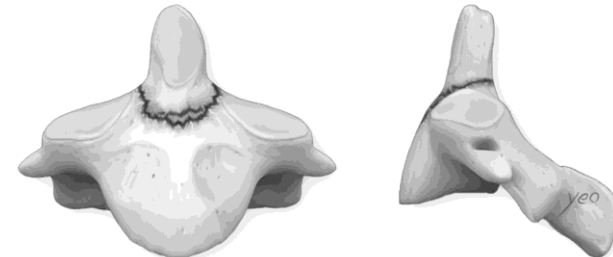
Type II A

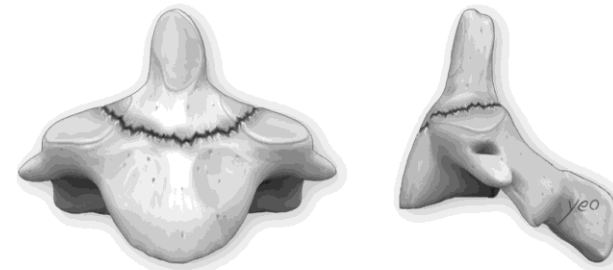
B

C

Type III

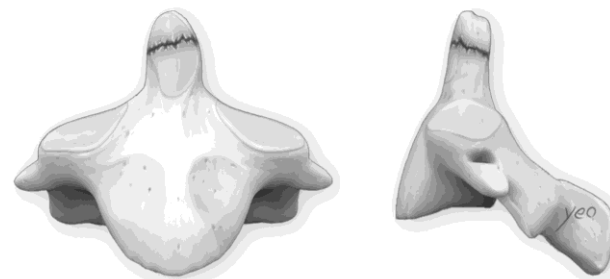

TERÁPIA

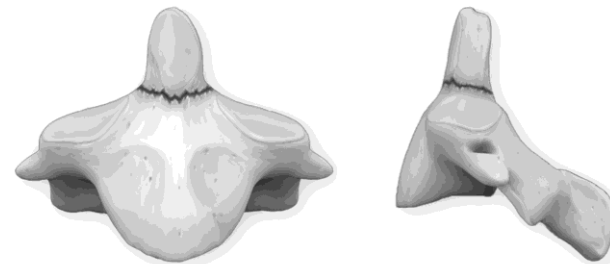
I	műtét atlanto-occipitalis / atlanto-axialis instabilitás esetén
IIA	gyakran konzervatív th. (halo / merev gallér)
IIB	elülső dens osteosynthesis
IIC	hátsó fixatio
III	esetek 90%-ában halo / merev gallér

- FONTOS:**
- **MRI** – discoligamentar sérülés
  - **halo vs merev gallér** – 75% vs 50% fúziós ráta
  - konzervatív th. esetén min. **10-12 hétig külső rögzítés** – rendszeres rtg kontroll
  - **II típusnál** kiemelten fontos: tört darabok jelenléte, esetleges elmozdulás mértéke (≥ 5 mm), lig. transversum épsége
  - dens basisának gyér vérellátása + korral járó csontminőség -> kielégítő konz. th. esetén is **15%-os fúzió**
  - dens törések **mortalitása** főként a komorbiditások okán magas: 30 %

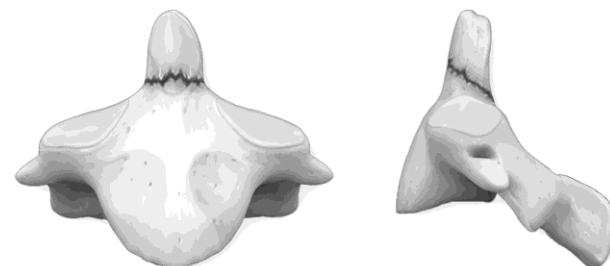
Type I

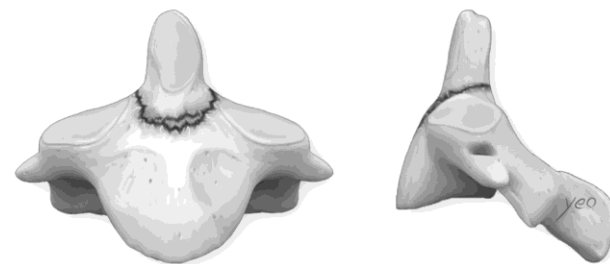
Type II A

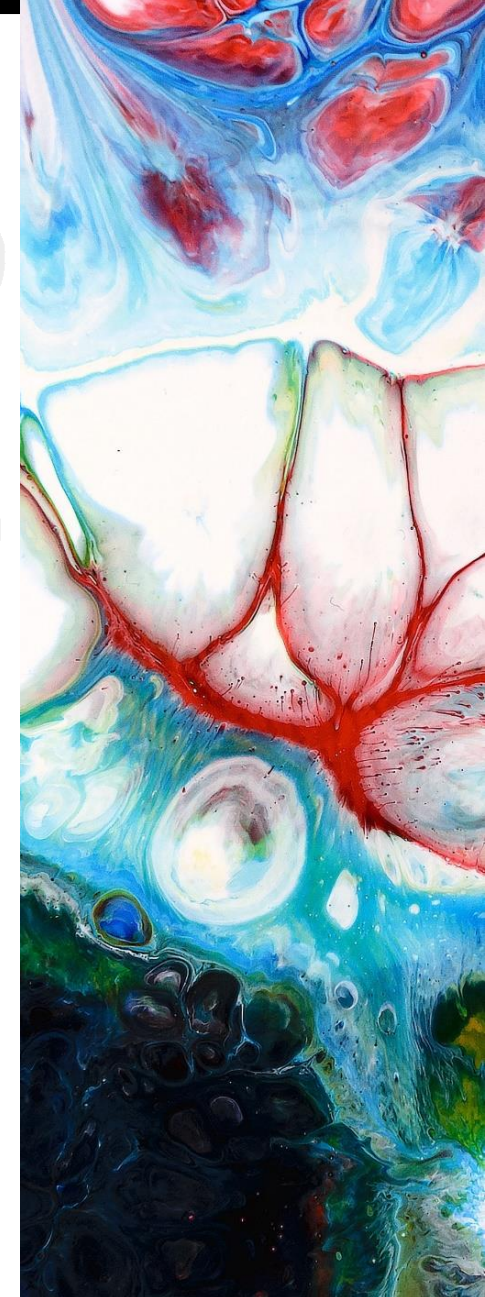
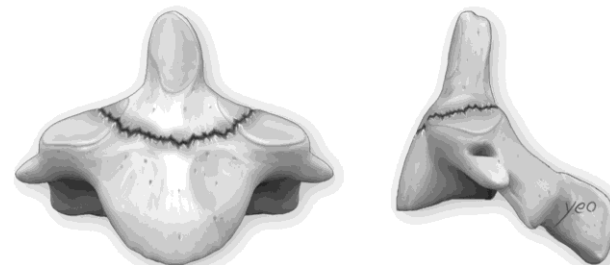
B

C

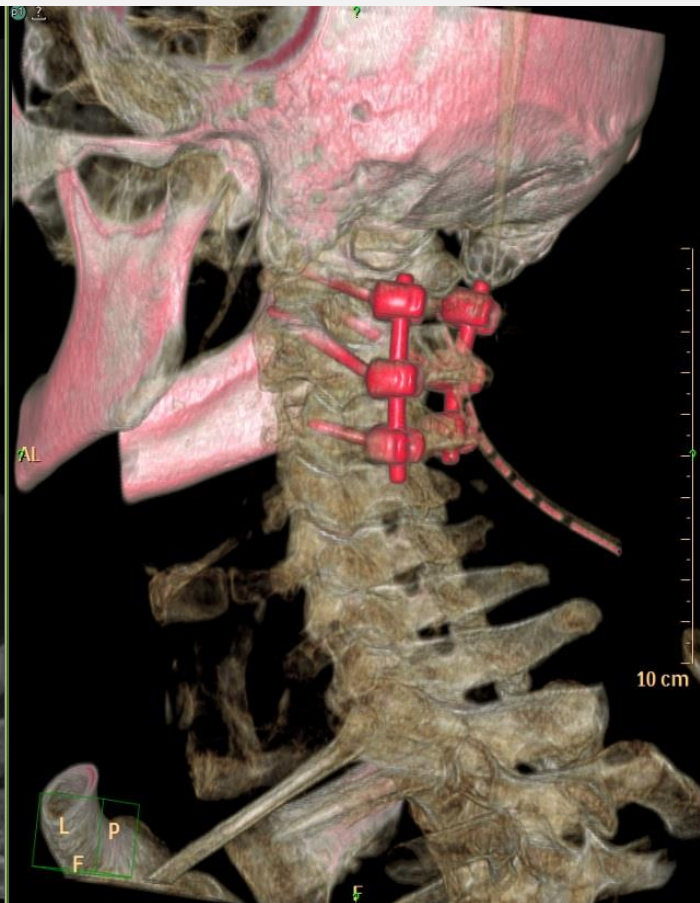

Type III

IIA DENS TÖRÉS

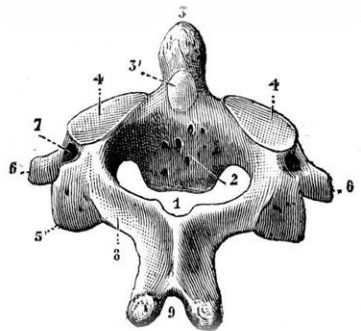

IIB DENS TÖRÉS

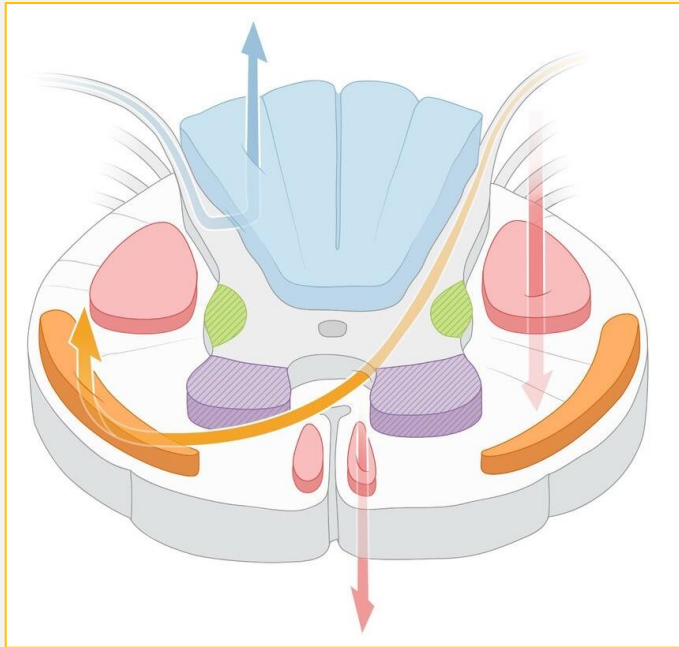

CENTRAL CORD SYNDROME

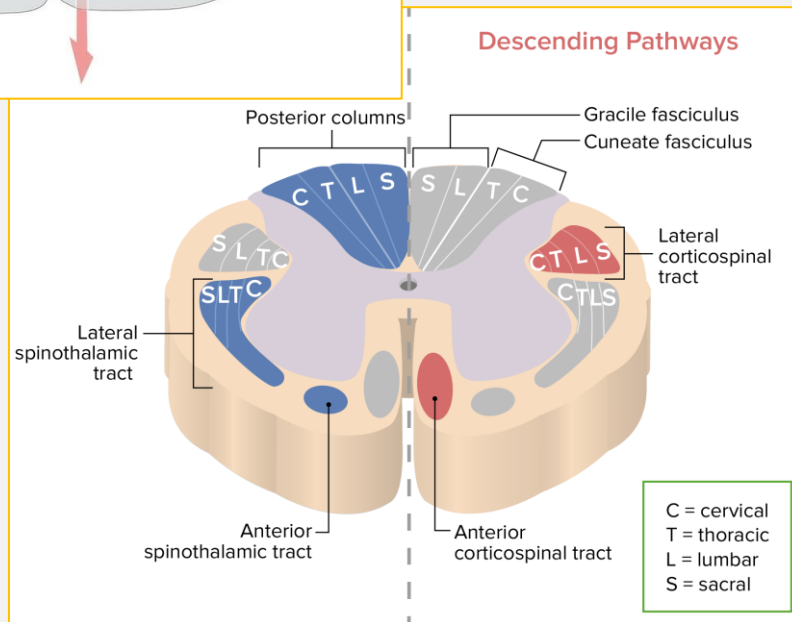

CENTRAL CORD SYNDROME

- korral járó degeneratív elváltozások
→ **gerinccsatorna szűkület**
- **mechanizmus:** hyperextensio
→ tompa trauma okozta gerincvelő oedema, vérzés
± törés / acut sérv
- gv centralis része vérellátásban gazdagabb
→ oedema okozta károsodásra hajlamosabb
- somatotopias elrendeződés
→ fv-i domináns paresis
± sérüléstől caudalisan sensoros zavar
± sphincter diszfunkció

❖ természetes lefolyása:

- kezdeti javulás (első 6 hét)
- plató
- kései állapotromlás

- felépülés ált. inkomplett
- 90% 5 napon belül segítséggel sétál

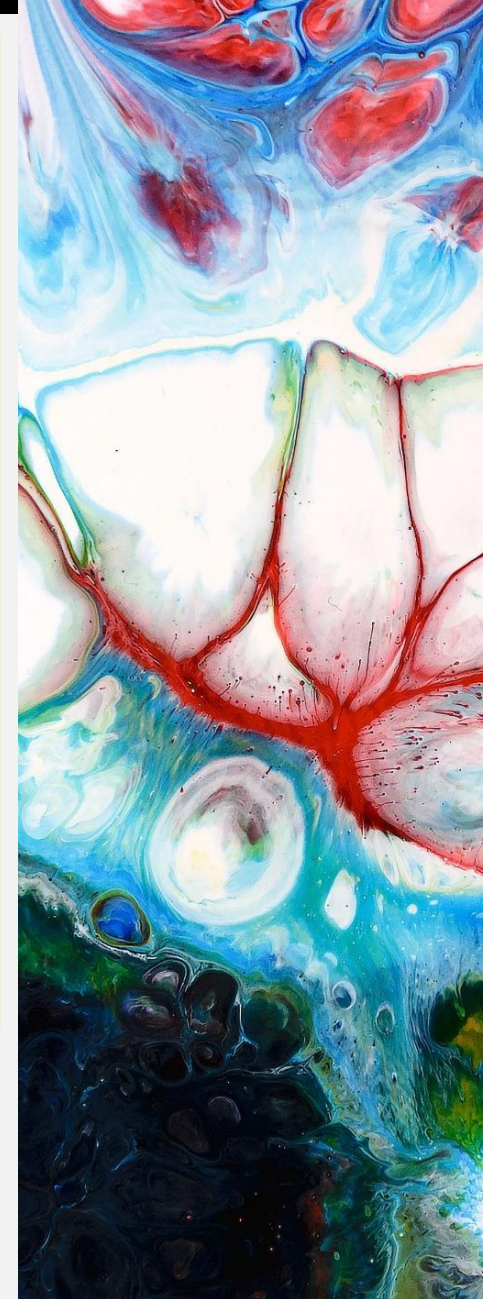
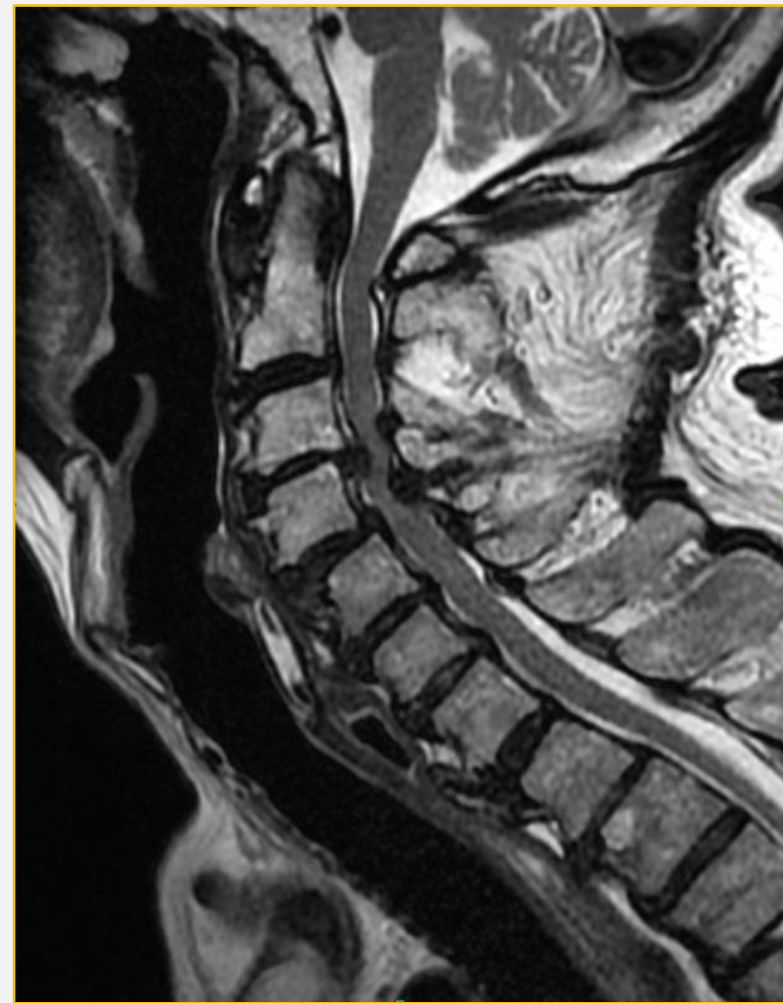

TERÁPIA

- szív-, ér- és légzőrendszeri szoros monitorizálás – ITO!
- gerincvelői perfusio!
- hetekig – hónapokig tartó fizioterápia
- regenerálódás:
av → vegetatívum → prox. fv → dist. fv

Sebészi kezelés indikációi

- ❖ fennálló gerincvelői compressio
- ❖ fennálló instabilitás
- ❖ fennálló compressio
+ progresszív neurológiai állapotromlás → ASAP!
- ❖ fennálló compressio
+ javuló neurológiai állapot → elektíven,
de mihamarabb!

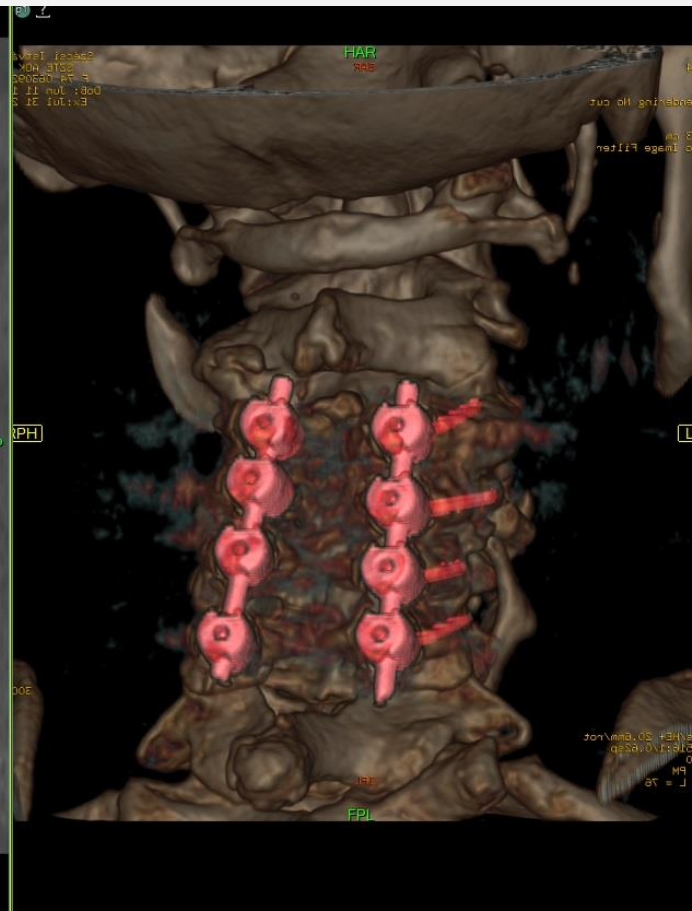
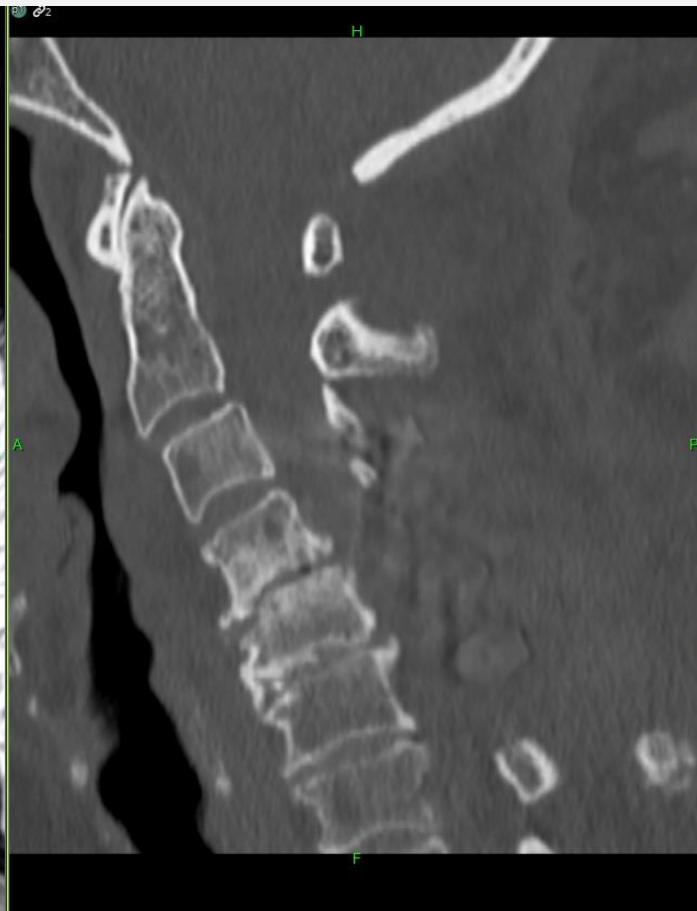

fusio + decompressio > fusio

laminoplastica > laminectomia

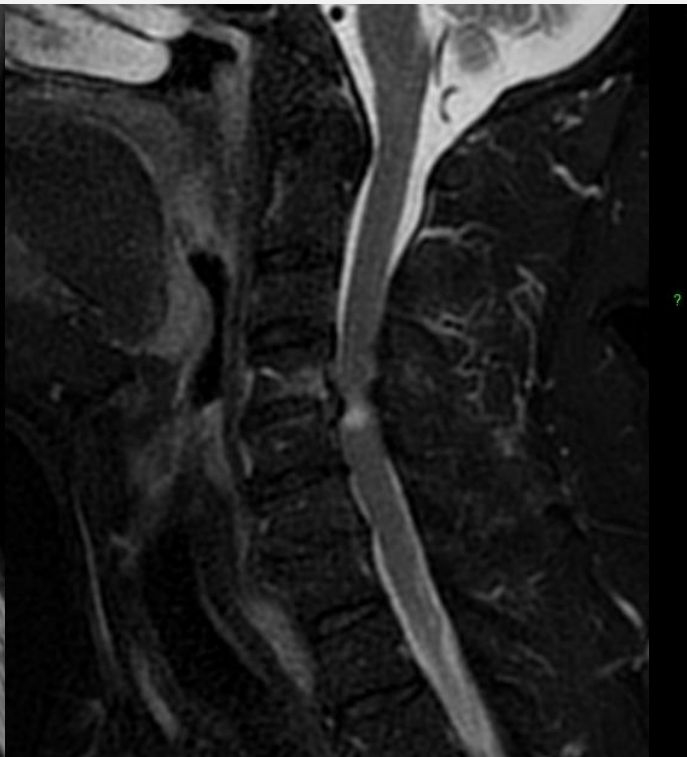

CENTRAL CORD SYNDROME

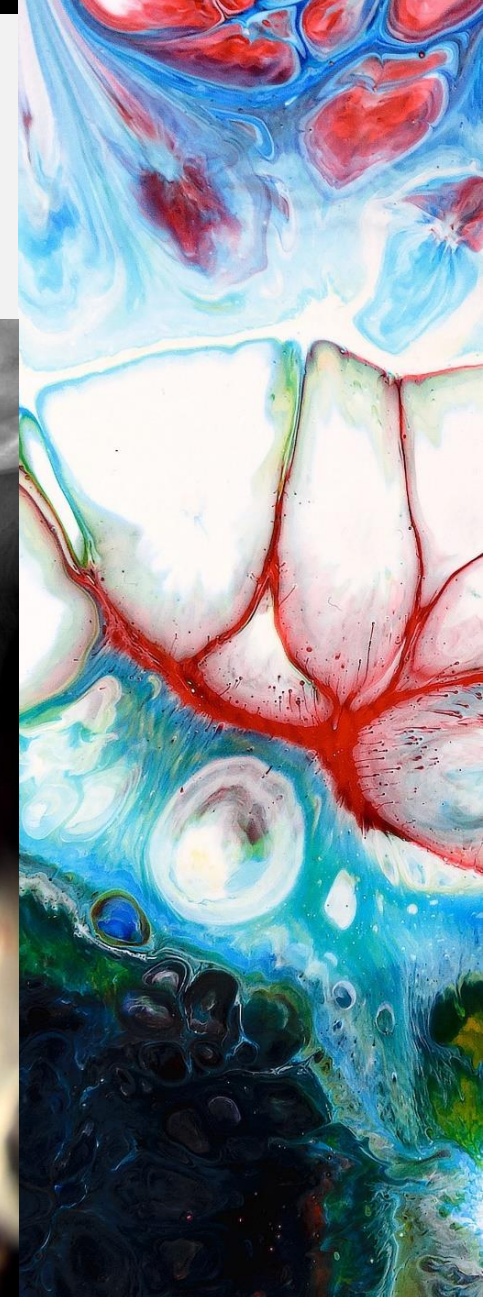
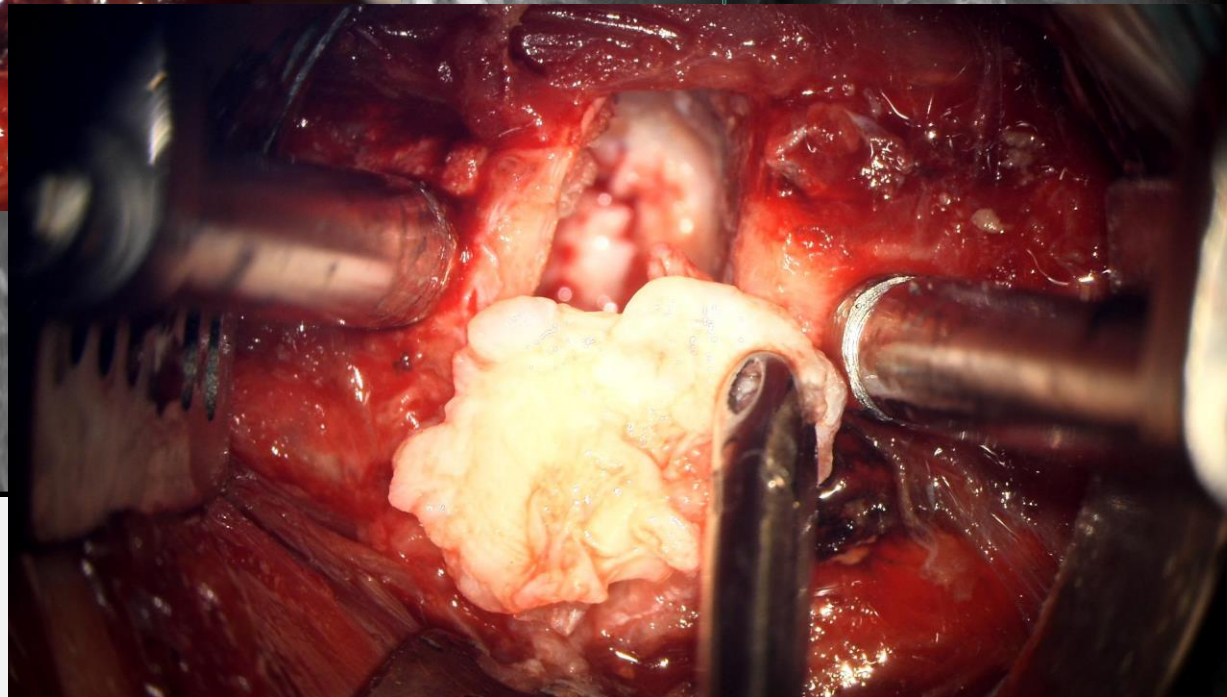
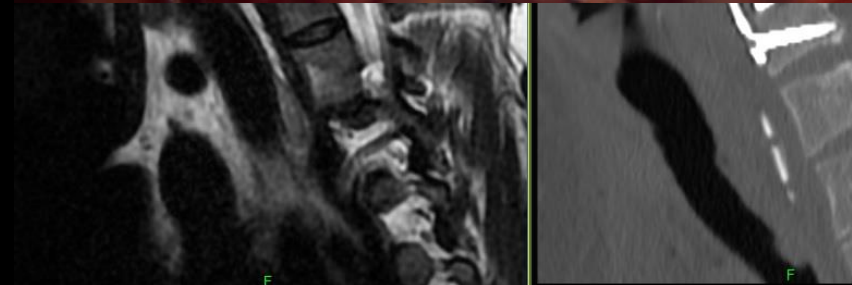
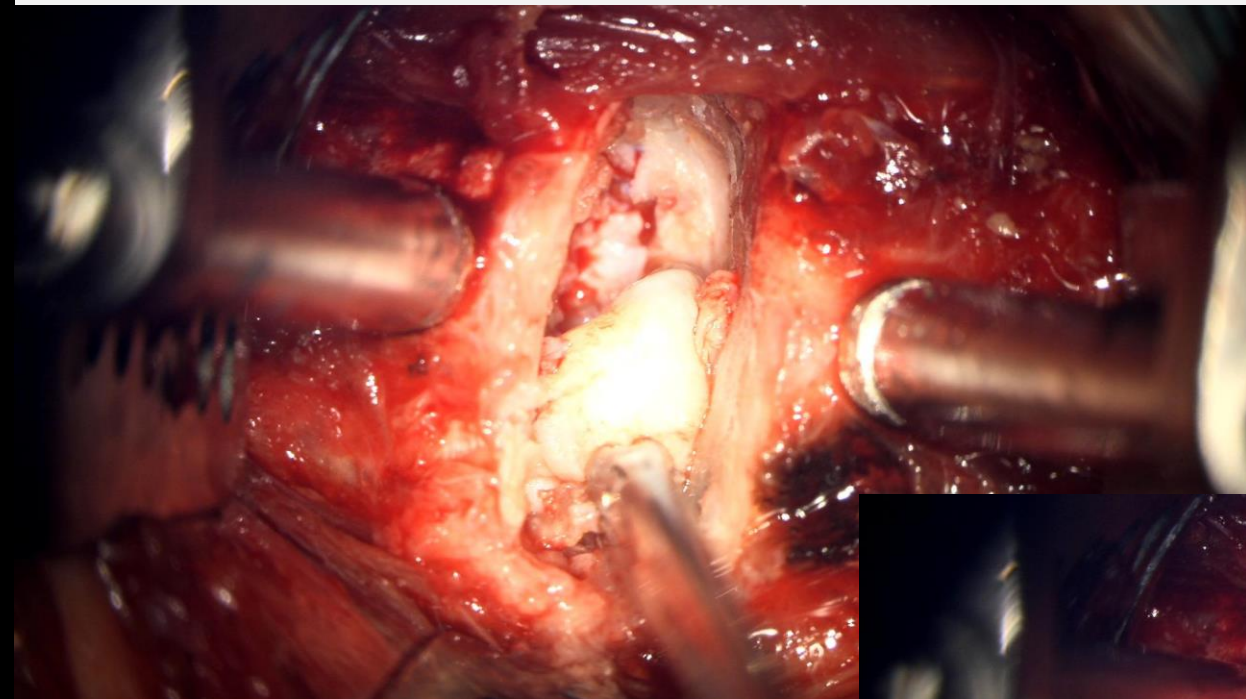

CENTRAL CORD SYNDROME

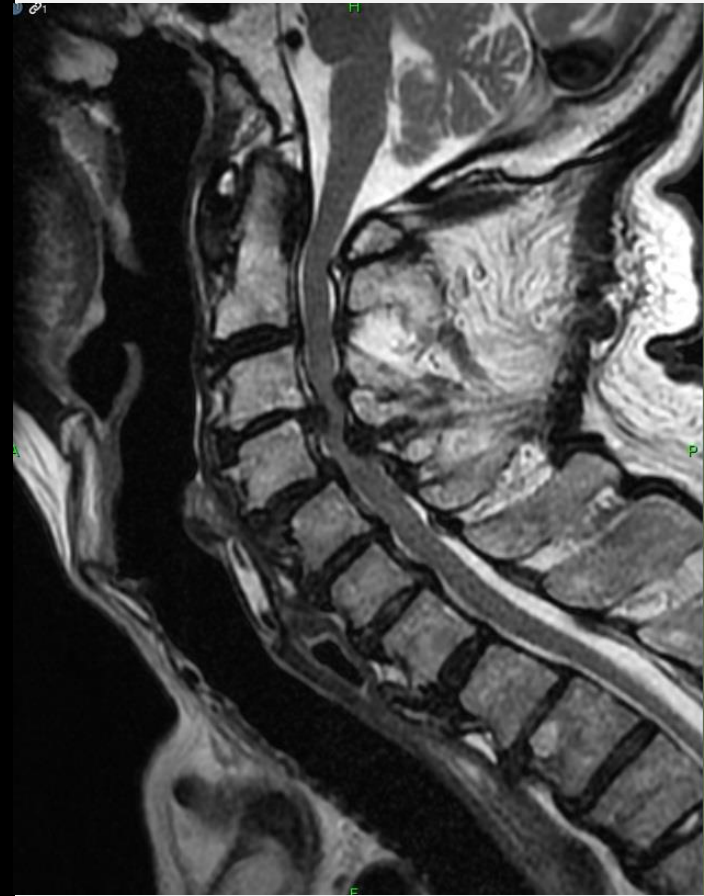

CENTRAL CORD SYNDROME

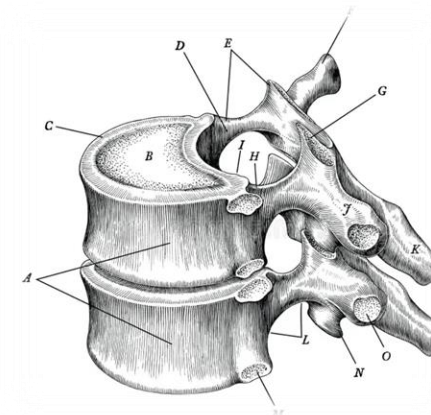

CENTRAL CORD SYNDROME

COMPRESSIO TÖRÉS

COMPRESSIOS TÖRÉS

- nehéz tárgy emelése, akár köhögés
- osteoporosis talaján
  - primer – oestrogen / calcium deficit
  - secunder – GI, kollagén, endocrin deficit, iatrogen (steroid)
- ált. ligamenter sérülés, azaz instabilitás nélküli (vs fiatalok)
- > 50 év ♀ - 30%
- > 50 év ♂ - 20%
- DEXA – T-score < -2,5
- CT + MRI (STIR)
- osteoporosis kezelése!
  - fizikai aktivitás, hormon th., bisphosphonate, kalcitonin
- **konzervatív th.**
  - collapsus < 50%
  - fájdalomcsillapítás
  - sz.e. fűző (állás, ülés és séta közbeni fájdalomtól függően)
  - mobilizálás és torna
  - rendszeres rtg kontroll – progressio és kyphotisalódás kizárása

OF 1

No deformation (vertebral body edema in MRI-STIR)

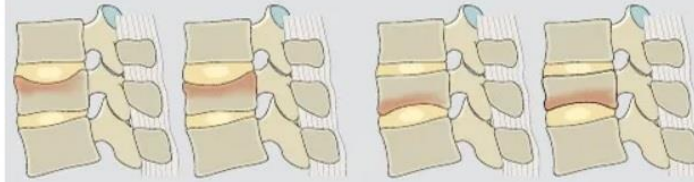
- Typically not visible on x-rays: chance to find on MRI

OF 2

Deformation of one endplate without or with only minor posterior wall involvement

- With posterior wall < 1/5 involvement

OF 3

Deformation of one endplate with distinct posterior wall involvement

- With posterior wall > 1/5 involved

OF 4

Deformation of both endplates with/without posterior wall involvement

- Loss of vertebral frame structure
- Vertebral body collapse
- Pincer type fracture

OF 5

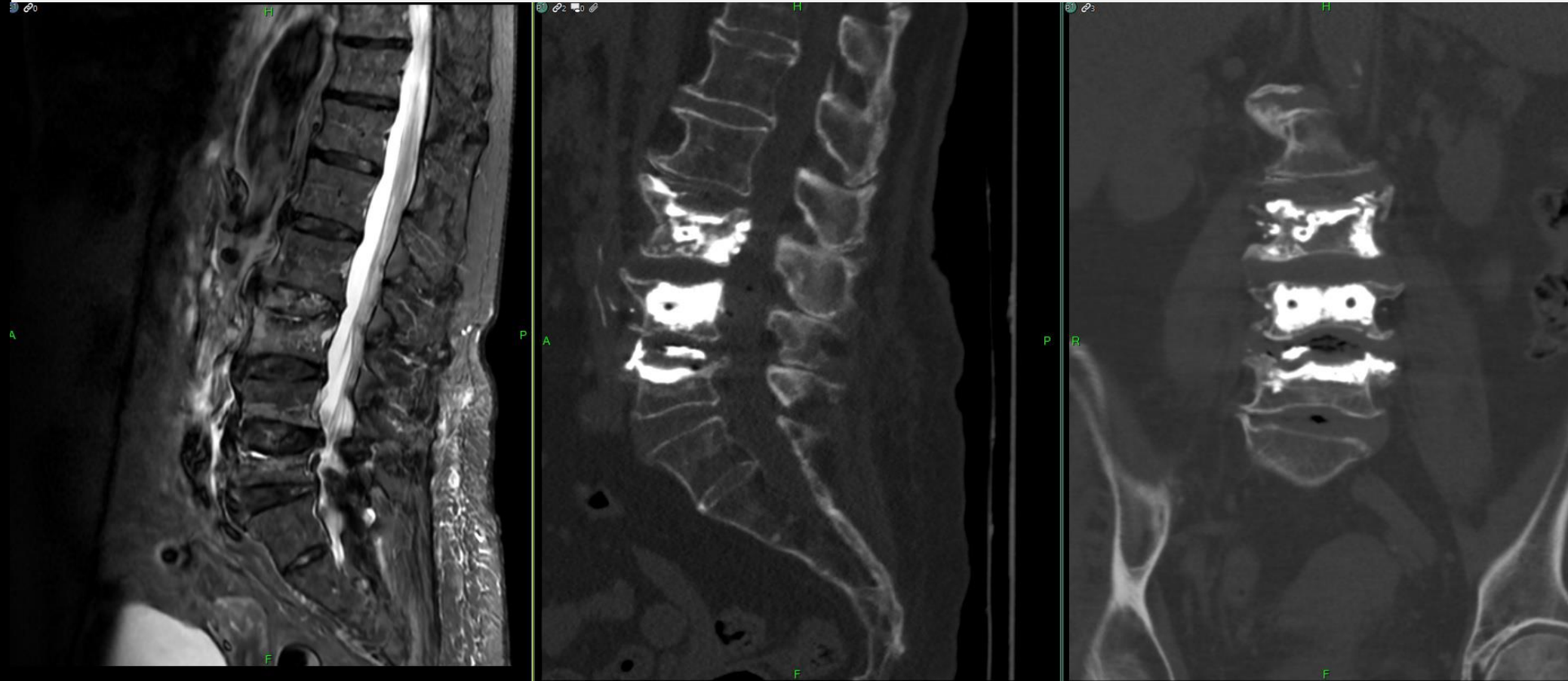
Injuries with anterior or posterior tension band failure

- Injuries with signs of distraction, rotation, or translation
- Hyperextension with anterior tension band failure

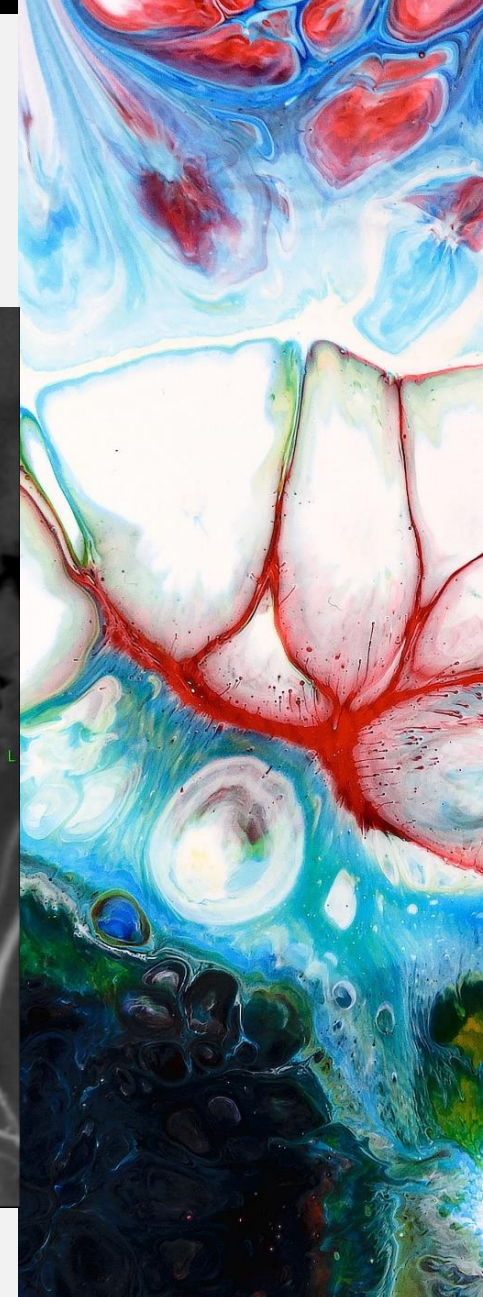

VERTEBRO- / KYPHOPLASTICA

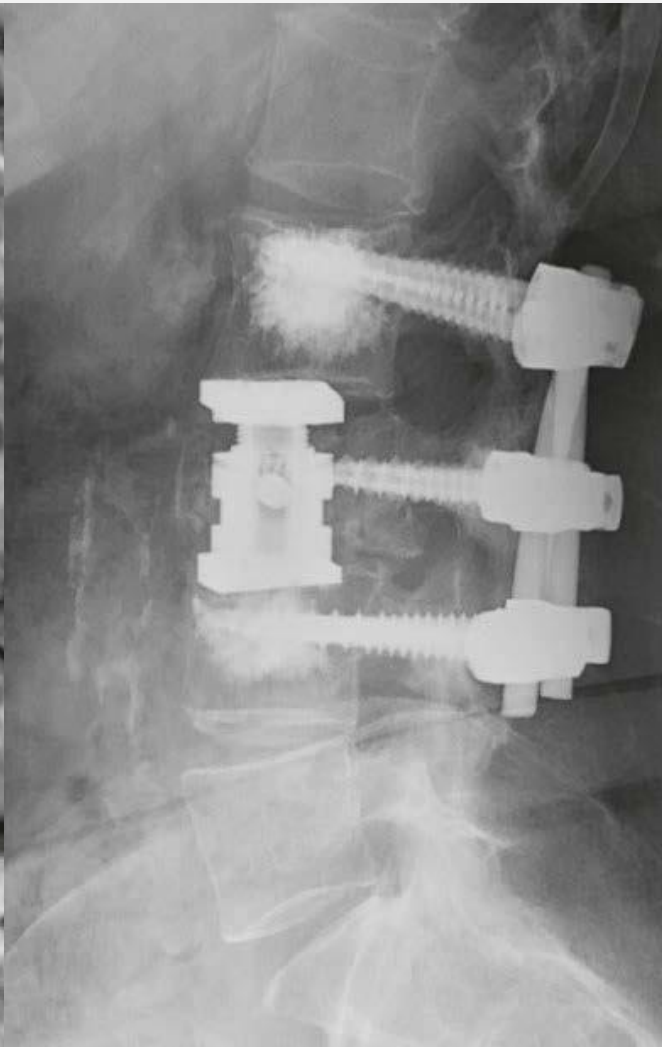
- konz. th. ellenére persistáló localis fájdalom
- aktív (MRI - STIR) törés esetén

- friss törés után 3-6 héttel
  - konz. th. sikeressége?
  - cement kilépési rizikó ↓

POSTERIOR ± ANTERIOR FIXATIO

➤ előrehaladott compressio törés, instabilitás, kyphotizálódás érdemi csigolyatest volumen nélkül

➤ osteoporoticus burst törés
➤ compressio okozta neur. tünetek

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

